

Naděžda Nová, Příběh tří neprovdaných žen v čase tří režimů (Příspěvek k dějinám každodennosti let 1850 – 1950), diplomová práce HÚ FF JU, České Budějovice 2007.

Posudek oponenta diplomové práce

Diplomová práce Naděždy Nové je psána s nebyvalým nadšením, které pramení z propojení zájmu o ženské dějiny s regionální historií rodného Sušicka. Předmětem bádání se staly osudy dcer právníka, politika a vlastence Josefa Ambrože Gabriela – Anny, Marie a Věnceslavy. Jejich osobní pozůstalost skýtá množství materiálu, jenž přibližuje všední život neprovdaných žen ze středních vrstev v druhé polovině devatenáctého a v první polovině dvacátého století. Inspiraci pro svou práci hledala diplomantka především v díle Mileny Lenderové.

Vlastnímu příběhu sester Gabrielových předchází úvod, který zahrnuje zevrubnou kritiku literatury a pramenů. Vytknout se mu dá jen občasná terminologická nepřesnost (např. „deníky nemají vysloveně deníkový charakter“) a nadbytečné zaklínání se výčtem metod, které jsou ve vlastní práci uplatněny jen částečně. Následují části kompilačního ražení shrnující poznatky o vývoji ženské emancipace a vzdělávání dívek v devatenáctém století. Menší pozornost je věnována možnostem profesionálního uplatnění žen v těžké době.

Čtvrtá kapitola diplomové práce Naděždy Nové již využívá, kromě regionálně historických prací, poznatky získané vlastním archivním výzkumem. Přibližuje osobnost Josefa Ambrože Gabriela a rodinné zázemí, v němž jeho dcery žily. Jejich osudům jsou věnovány zbývající části práce. Nejprve je v chronologickém sledu vylíčen jejich životopis s důrazem na výchovu v rodině i mimo ní, kariéru a každodenní život. V šesté kapitole shrnula diplomantka zjištění získaná ze studia pramenů osobní povahy, které přibližují vztah sester Gabrielových k umění, módě a jejich postavení ve společnosti.

Především v druhé polovině diplomové práce, ve které se soustředí na vlastní příběh sester Gabrielových, přináší Naděžda Nová řadu zajímavých a nových poznatků nejen biografického charakteru, ale i vážících se k dějinám žen moderní doby. Na konkrétním příkladu ukazuje postupnou proměnu genderové role žen, v tomto případě umocněnou faktem, že se jednalo o ženy neprovdané. Mimoděk se dotýká i otázek sociálních dějin, zvláště ekonomického postavení a prestiže vzdělaneckých středních vrstev, jež spoluvytvářely elitu české společnosti.

Naděždu Novou téma diplomové práce nepochybně zaujalo natolik, že občas ztratila odstup od předmětu svého zájmu. Je opravdu třeba líčit sestry Gabrielovy jako výjimečné

osobnosti, nebo se jednalo o staré panny („fádní šeredy“ – jak o nich prohlásil Josef Václav Frič), které si svůj osud nezvolily dobrovolně, ale byly k němu dovedeny finančním krachem rodiny, či svou nedostatečností? Namísto by bylo srovnání s tím, co o postavení neprovdaných žen již víme.

Diplomová práce Naděždy Nové je napsána čtivě, jen občas s drobnými stylistickými prohřešky. Text doplňují vhodně zvolené obrazové přílohy. Po stránce řemeslné je v podstatě v pořádku. Hodnotit ji mohu stupněm **výborně**.

Mgr. Zdeněk Bezečný, Ph.D.

České Budějovice 25. 1. 2008